

Sindslidende, udlænding, hjemløs og transseksuel kvinde i København

Denne artikel giver et indblik i en hjemløsesituation, der er præget af flere former for udstødelse. Grace er udlænding og har de seneste 5-7 år opholdt sig i Danmark, en stor del af tiden på gaden som hjemløs. Hun har en basisforsørgelse i form af en førtidspension fra et andet land, men har svært ved at få pengene til at slå til. Grace har også psykiske vanskeligheder, formentlig en personlighedsforstyrrelse af borderline type. Endelig tilhører Grace som kønsskifteopereret en seksuel minoritet.

Grace er i højrisiko for tidlig død, enten som følge af ulykke, selvmord eller som offer for overgreb og kriminalitet.

projekt UDENFOR's hjælp til Grace har haft fokus på skadesreduktion, omsorg og støtte til midlertidig bolig. Her følger beskrivelsen af projekt UDENFOR's relationsarbejde med Grace i 2007.

De har ringet fra støtte- og kontaktcentret i Ålegade om Grace, som de har svært ved at tackle. Grace er vesteuropæisk EU-borger. Hun er i slutningen af 50'erne og har boet på gaden i måske 15 år. Hun har haft ophold i både Syd- og Nordeuropa; de seneste år har hun boet hos en mandlig bekendt i København, men det fungerede ikke mellem de to og Grace bor nu på gaden med sin lille hund. Hun forsørges af en førtidspension fra et skandinavisk land, hvor hun tidligere har opholdt sig en årrække. Pensionen udbetales til en bank i et sydeuropæisk land, hvor Grace nu gerne vil rejse til.

Men Grace har mange modsatrettede ønsker og planer og kan ikke beslutte sig. Hun vil gerne købe en cykel og cykle gennem Europa til det land i Sydeuropa, hvortil hun har opholdstilladelse, og hvor hun taler sproget. Hvis hun vælger at flytte til dette land, skal hun leve af sin nuværende pension, for hun vil ikke kunne få supplerende, sociale ydelser. Dog vil hun være berettiget til gratis lægebehandling, hvis blot hun tilmeldes en forsikringskasse. Hun har tidligere klaret sig i landet for pensionen, som hun så har suppleret ved at underholde og platte turister eller ved at tigge.

På den anden side har hun også tænkt på at gifte sig med en ældre og rig, dansk mand, for at kunne blive i Danmark og have et permanent sted at bo. Lige nu er det hele kaotisk. Hun har ikke noget sted at bo, og hun har fået stjålet sine penge.

Gadeplansmedarbejderen fra projekt UDENFOR anskaffer et telt til Grace, giver hende penge til mad til sig selv og hunden og hjælper hende med at blive installeret på en campingplads, hvor hun tidligere har boet. projekt UDENFOR betaler for opholdet.

Campingpladsen og bestyreren er yderst tolerant og rummelig. Og det er nødvendige egenskaber, for Grace er svær at omgås. Hun er flyvsk og springende i sin tankegang og hendes omgang med andre mennesker er nærmest overvældende. Hun er meget kontaktsøgende og trænger sig i den grad ind på sine medmennesker. Kontakter helt uhæmmet og grænseløst folk, som hun ikke kender, fx når hun køber ind i supermarkederne. Nogle føler sig intimideret af hendes påtrængende adfærd og undgår hende.

Grace har også et anstrengt forhold til mænd med muslimsk baggrund, og hun nedkalder åbenlyse forbandelser over tilfældige mænd på gaden, som hun tror, har muslimsk baggrund. Har ved en tidligere

lejlighed fortalt gadeplansmedarbejderen i projekt UDENFOR, at hun har boet sammen med en voldelig mand af arabisk herkomst.

Støtte- og kontaktcentret i Ålegade synes at være stået af i forhold til at hjælpe Grace. De vurderer, at hun har et misbrug og har været nødt til at afvise hende, fordi hun har optrådt aggressivt over for medarbejderne på centret.

Grace bliver boende på campingpladsen hen over sommeren, og det går rigtig godt. Hun trives og profiterer af samværet med et par af de andre campister, som er rummelige og sociale.

Hun er dog stadig uafklaret med hensyn til eventuel udrejse. Har nu under overvejelse at købe en scooter og køre til Syden på den. Gadeplansmedarbejderen fraråder Grace at transportere sig på denne måde. Hun vurderer, at det vil være en alt for farefuld færd med en så lang tur på scooter. Men Grace svarer som så ofte før, at hun er en super-woman, der kan klare alt.

Hun begynder nu også at tale om at flytte til det skandinaviske land, hvor hun tidligere har boet, og som betaler hendes pension. Gadeplansmedarbejderen får mistanke om, at Grace af og til har kortvarige gennembrud af hallucinationer eller vrangforestillinger. Fx fortæller hun om en helikopter, der flyver hen over København med en udsending fra Præsident Bush, der ved, hvor hun er. Hun fremtræder kaotisk, vældig impulsiv og fremfører det ene uigennemtænkte og urealistiske projekt efter det andet. Samtidig er hun meget hjælpsøgende og med et påtrængende behov for kontakt og omsorg.

Gadeplansmedarbejderen beslutter sig for at arbejde for at fremskaffe et alternativt botilbud til Grace i Danmark. Og det bliver pludselig meget aktuelt, for campingpladsen lukker for sæsonen og hun må have et andet sted at bo vinteren over.

Grace finder ud af, at nogen har en brugt campingvogn billigt til salg, og hun er nærmest euforisk ved tanken om at bo i den campingvogn. Gadeplansmedarbejderen gør sig mange overvejelser i den anledning. Hun bryder sig ikke om alternativet: Grace som hjemløs i Sydeuropa, hvor hun må klare sig ved plat og tiggeri (som hun tidligere har gjort). På denne baggrund beslutter projekt UDENFOR at hjælpe Grace vinteren over, eller indtil hun kan træffe beslutning om, hvor hun vil slå sig ned.

projekt UDENFOR køber den brugte campingvogn og efter nogen research finder gadeplansmedarbejderen en campingplads, som er åben for vinteren. Her installerer hun Grace med campingvogn, fortelt og hund. Dog ikke uden videre, for Grace vil hellere bo på en campingplads i Nordsjælland, hvor hun har nogle venner. Eller hun vil gerne have campingvognen med til Sydeuropa. Men ingen af delene lader sig gøre, for campingpladsen i Nordsjælland modtager kun campingvogne, der er indregistreret, og det vil koste dyrt at fragte vognen til Sydeuropa.

Som månederne går synes Grace at falde godt til på den nye campingplads, der dog ikke er ligeså rummelig som den første. Her taler campisterne ikke så meget sammen, men holder sig mere for sig selv. Hun glæder sig dog over at få besøg af sine bekendte fra den gamle campingplads.

I sine anstrengelser for at finde en permanent og tryk løsning på boligproblemet søger gadeplansmedarbejderen mere viden om Grace. Et kontaktcenter oplyser, at de i midten af 90'erne hjalp Grace til at få et nyt cpr.nr. efter at hun havde fået foretaget en kønsskifteoperation. Denne ny viden gør det nemmere at forstå hendes maskuline og udadvendte adfærd, men føjer også endnu en brik til beskrivelsen af en meget kompleks personlighed. De maskuline træk kommer for os at se bl.a. til udtryk gennem fysisk styrke og udprægede handyman-færdigheder. I en container har hun fx fundet et varmeelement, som hun har sluttet til slangen fra campingvognens varmeapparat, der er gået itu. Reparationen er ikke i overensstemmelse med gældende sikkerhedsforskrifter, men Grace er stolt af sin reparation og har efterhånden indrettet sig praktisk og hyggeligt i campingvognen.

Den ny viden om Grace's tidligere og nuværende køn får ikke betydning for projekt UDENFOR's indsats. Det er på det nærmeste umuligt at afstikke en kurs med Grace og følge den. Hun taler stadig om at ville noget andet og er overbevist om, at hun bedre kan klare sig i Sydeuropa.

projekt UDENFOR's gadeplansmedarbejder får afklaret juridisk, at Grace formentlig vil kunne opnå opholdstilladelse i Danmark, når hun kan dokumentere at have klaret sig selv økonomisk i et par år. Gadeplansmedarbejderen vurderer imidlertid, at Grace næppe vil kunne klare sig økonomisk for pensionen alene.

Grace taler stadig mere insisterende om at ville sydpå, så projekt UDENFOR beslutter at bevilge hende en one way flybillet til den ferieø, hvor hun tidligere har opholdt sig.

Med billetten i hånden kommer Grace i tvivl. Nu vil hun nok hellere blive i campingvognen i Danmark. Efterhånden forliger hun sig dog med beslutningen og gør sig og hunden klar til afrejse. projekt UDENFOR bevilger en beskedent startkapital til den ny tilværelse, og gadeplansmedarbejderen får gennem projekt UDENFOR's internationale netværk kontakt til en hjemløseorganisation på ferieøen. En medarbejder derfra vil være i lufthavnen, når Grace lander.

Om opholdet på ferieøen hører gadeplansmedarbejderen senere, at Grace blev mødt i lufthavnen af en medarbejder fra hjemløseorganisationen, der fik hende installeret på en campingplads. Her ville hun ikke være, men fandt næste dag et værelse, som hun kunne leje. Desværre var det i et belastet kvarter blandt stofmisbrugere, men det var, hvad hun kunne få. Hver dag gik hun på stranden eller gaden og spillede på fløjte for at kunne supplere pensionen.

Siden ankomsten til ferieøen har vi hørt fra Grace et par gange. Hun ringer for at sende hilsner, men det er svært at afgøre, om hun trives på øen.

Jane Laustsen, projekt UDENFOR, d. 6. marts 2009.